

**ECOLOGISCHE QUICKSCAN EN
BOOMINVENTARISATIE**

GEMAAL DIJKPOLDER

TE MAASLAND

M I L I E U B E H E E R



**ECOLOGISCHE QUICKSCAN EN
BOOMINVENTARISATIE**

GEMAAL DIJKPOLDER

TE MAASLAND

Colofon

Opdrachtgever: Hoogheemraadschap van Delfland
Phoenixstraat 32
2611 AL Delft

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs
010 -249 24 60
info@vdhelm.nl www.vdhelm.nl

Projectfoto's: Dhr. ing. B.M. van Berkel

Wijze van citeren: VanderHelm Milieubeheer B.V. (2021). MADY20201510 Gemaal Dijkpolder te Maasland, d.d. 18 februari 2021.

© VanderHelm Milieubeheer B.V.

Projectcode: MADY20201510

Verantwoording	Status / versie	Definitief, versie 1
	Datum	18 februari 2021
Auteur	Dhr. ing. B.M. van Berkel	<i>B.m. van Berkel</i>
Kwaliteitscontrole	Mevr. J. van de Poel MSc.	<i>J. van de Poel</i>
Vrijgave	Mevr. M. Kortlever-Boer MSc.	<i>M. Boer</i>

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING.....	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
2 PROJECTGEBIED EN OMGEVING	5
2.1 HUIDIGE SITUATIE	5
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN	7
3 TOETSING WERKZAAMHEDEN AAN WET NATUURBESCHERMING	8
3.1 BESCHERMDE SOORTEN	8
3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN	15
3.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN	17
3.4 BOOMINVENTARISATIE	17
4 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN	18
4.1 VERVOLGSTAP 1 : UITVOEREN VAN VERVOLGONDERZOEK	18
4.2 VERVOLGSTAP 2: AANVRAGEN ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING EN MITIGERENDE MAATREGELEN	19
4.3 VERVOLGSTAP 3: VOORKOMEN OVERTREDING OP DE WET NATUURBESCHERMING TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN	19
REFERENTIELIJST.....	20

BIJLAGEN

1. KWALITEITSBORGING EN VERANTWOORDING
2. REGIONALE SITUATIEKAART
3. KAART BOOMINVENTARISATIE

1 INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van Hoogheemraadschap van Delfland opdracht gekregen om een ecologische quickscan en boominventarisatie uit te voeren ter plaatse van Gemaal Dijkpolder te Maasland.

1.1 AANLEIDING

De voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied vormen de aanleiding tot het uitvoeren van deze ecologische quickscan en boominventarisatie. De werkzaamheden bestaan uit: het aanleggen van een vispassage en herstelwerkzaamheden aan het gemaal. Tijdens de planvorming dient inzichtelijk te worden gemaakt of door de werkzaamheden een negatief effect kan ontstaan op beschermde flora en fauna, beschermde natuurgebieden en houtopstanden. Indien hier sprake van is dient te worden bepaald of deze negatieve effecten kunnen worden voorkomen en of er sprake is van een ontheffings- of meldingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 DOELSTELLING

Het doel van een ecologische quickscan is te bepalen of rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Dit doel wordt opgesplitst in de volgende subdoelen.

- Het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora- en fauna in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde soorten.
- Het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in of nabij het projectgebied en het al dan niet uitsluiten van effecten van de werkzaamheden op eventueel aanwezige beschermde natuurgebieden.
- Het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde houtopstanden.
- Daarnaast worden de boomsoorten en de diameter op borsthoogte (DBH) vastgelegd van de bomen die mogelijk gekapt worden.

2 PROJECTGEBIED EN OMGEVING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

De begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in Afbeelding 1. Voor de regionale ligging van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 2.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Gemaal Dijkpolder
Straat:	Molenweg
Plaats:	Maasland
Gemeente:	Midden-Delfland
Provincie:	Zuid-Holland



Afbeelding 1: Begrenzing projectgebied met een rode lijn (Bron: Google maps).

Het projectgebied (gegevens projectgebied staan weergegeven in Tabel 1) bestaat uit een gemaal met daar omheen bestrating, grasvelden, struvelen en bomen. Het gemaalgebouw bevat aan beiden zijden een watergang van de in- en uitlaat van het gemaal. Alleen de inlaat valt binnen de projectbegrenzing (Afbeelding 1). Het gebouw bestaat uit een stenen muur en heeft een dakbedekking van dakpannen met aan de randen van het dak een daklijst. Aan de westzijde van het gemaal is ruimte aanwezig tussen de daklijst en de gevel. Ook is een ruimte aanwezig aan de zuidzijde van het gebouw tussen de regenpijp en de gevel. Op het dak is een aantal scheefliggende dakpannen aanwezig (Afbeelding 2).



Afbeelding 2: Gemaalgebouw (linksboven), ruimte tussen gevel en regenpijp (rechtsboven), ruimte tussen daklijst en gevel (linksonder) en losliggende dakpannen (rechtsonder).

De inlaat aan de noordzijde van het gemaal bestaat uit: een fuik met betonnen wanden met daarin een persleiding, die het gemaal ingaat. De inlaat van het gemaal wordt vrijgehouden met behulp van een kraan, die de watervegetatie bij de inlaat wegschept en in een houten kroosbak (op de wal) plaatst. Deze kraan verwijdert de watervegetatie automatisch. Op de oevers van de omliggende watergang staan aan de noord en westzijde van het gemaal dwergmispels (cotoneaster). Op de oevers zijn twee bomen aanwezig: een Italiaanse populier en een treurwilg (Afbeelding 3).



Afbeelding 3: Inlaat met persleiding en betonnen wanden (links), kraan en houten kroosbak (midden) en cotoneaster en twee bomen langs oever (rechts).

De noordzijde van het projectgebied om het gemaal heen is bestraat. Op de bestrating en aan de noordzijde van het gemaal zijn verschillende losliggende materialen aanwezig, waaronder bakstenen, houten platen, bloempotten en dakpannen. De zuidzijde van het terrein bestaat uit grasvelden met voornamelijk grassen en enkele kruiden, zoals madeliefje en fluitenkruid. Op deze grasvelden zijn aan de oostzijde, evenwijdig aan de Molenweg, enkele klimop-struwelen en siergrassen aanwezig. Door het grasveld is, vanaf de molen tot de Molenweg, een houten pad aanwezig, waaronder de persleiding van de molen loopt. De molen zelf valt buiten de projectbegrenzing. De oever aan de zuidzijde bestaat uit een begroeiing van dwergmispel en verschillende knotwilgen. Deze knotwilgen bevatten grote openingen en holten (Afbeelding 4).



Afbeelding 4: Losliggende materialen op bestrating (linksboven), grasvelden met daar doorheen houten pad en siergrassen (rechtsboven), klimop struwelen (linksonder) en knotwilgen en dwergmispel langs oever (rechtsonder).

Aangrenzend aan het projectgebied zijn drie gebouwen aanwezig: een molen, een woning en een garage. Aan de oostzijde van de Molenweg is een geïsoleerd hooiland aanwezig. De omgeving van het projectgebied bestaat uit de polders van Midden-Delfland en de bebouwde kom van Maasland. Ten noorden is het kassengebied van De Lier aanwezig. Ten zuiden zijn natuur- en recreatiegebieden De Vlietlanden en Broekpolder aanwezig.

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN

In het projectgebied wordt een vispassage aangelegd vanaf de Dijkmolen tot de watergang aan de zuidzijde van het projectgebied. Voor de vispassage wordt een deel van het projectgebied vergraven. Ook worden herstelwerkzaamheden gedaan aan gemaal Dijkpolder. Het gemaal wordt inwendig bouwkundig hersteld door het aanbrengen van nieuwe fundatie en het vervangen van de pomp. De bestaande pomp wordt afgevoerd door het dak. Hierbij wordt een gat van 3,5 x 1,5 meter in het platte deel van het dak gemaakt, waar geen dakpannen aanwezig zijn. Afhankelijk van de pompopstelling wordt ook de ruimte van het toilet aangepast. In het gebouw wordt een visvriendelijke Bosman Vision 60 MC pomp geplaatst. Ook wordt het HDPE-pendelstuk opnieuw ingebouwd. Mogelijk wordt het gemaal volledig gerenoveerd, waaronder ook het dak. Dit is op het moment van schrijven nog niet zeker.

De planning van de werkzaamheden is tijdens de uitvoering van de ecologische quickscan niet bekend.

3 TOETSING WERKZAAMHEDEN AAN WET NATUURBESCHERMING

In Nederland wordt de bescherming van natuur geregeld met behulp van de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming omvat de bescherming van soorten (van nature in het wild voorkomende, inheemse, planten en dieren), de bescherming van gebieden (zoals bijvoorbeeld Natura 2000-gebied en belangrijke weidevogelgebieden) en de bescherming van houtopstanden. De volledige wettekst is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>.

In onderhavig hoofdstuk worden de werkzaamheden getoetst aan de Wet natuurbescherming, per type bescherming.

3.1 BESCHERMDE SOORTEN

De bescherming van soorten is onderverdeeld in drie categorieën: vogels, Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn bijlage IV, onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I) en nationaal beschermde soorten. Provincie Zuid-Holland heeft een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10, voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Om te bepalen welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied is in eerste instantie een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij zijn verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten, de NDFF en jaarverslagen geraadpleegd. De informatie uit deze atlassen is niet altijd actueel en veelal op uurhok weergegeven (5 x 5 km). Hierdoor kunnen deze gegevens voor onderhavig projectgebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst. In de NDFF is binnen een straal van 5 kilometer gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Deze afstand is in een dergelijk open gebied overbrugbaar voor een groot aantal beschermde soorten. Voor enkele soorten die grotere afstanden overbruggen en/of slecht zijn te inventariseren is een ruimere afstand geraadpleegd.

Bij het selecteren van soorten die mogelijk voorkomen in het projectgebied is tevens rekening gehouden met het aanwezige biotoop (gebouw van gemaal, bomen, inlaat en watergang) op basis van Google Maps.

Op 26 januari 2021 is door deskundig (zie bijlage 1 voor definitie) ecooloog: Dhr. ing. B.M. van Berkel een veldbezoek overdag uitgevoerd, waarbij de projectlocatie nauwkeurig, en de omgeving van het projectgebied globaal, is onderzocht. Hierbij wordt aanwezige biotoop specifiek in kaart gebracht

In Tabel 2 zijn beschermde soorten weergegeven die op basis van het bureauonderzoek in het projectgebied kunnen worden verwacht. Op basis van het veldonderzoek zijn vervolgens de twee grijs inkleurde, rechter kolommen ingevuld.

Tabel 2: Verwachte beschermde flora – en faunasoorten in het projectgebied op basis van het bureau- en veldonderzoek.

Soort-groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Verwachte gebieds-functie#
Planten	Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Nationaal beschermd	1, 2, 3, 4	U	N.v.t.
Vogels	Inheemse vogels	<i>Aves</i>	Vogelrichtlijn	1, 2, 3, 4	A	V, F
	Steenuil	<i>Athene noctua</i>	Vogelrichtlijn, cat. 1	1, 2, 3, 4	U	N.v.t.
	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 2	1, 2, 3, 4	V	V
	Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 2	1, 2, 3, 4	V	V, F
	Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 4	1, 2, 3, 4	U	N.v.t.
	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	V, F
	Ekster	<i>Pica pica</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	V, F
	Koolmees	<i>Parus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	V, F
	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	V, F

Soort-groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Verwachte gebieds-functie#
	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	V, F
	Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	V, F
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Europees beschermd	3, 4	V	V, F, VL
	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Europees beschermd	3, 4	V	V, F, VL
	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Europees beschermd	3, 4	V	V, F, VL
	Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Europees beschermd	3, 4	V	F
Grondgebonden zoogdieren	Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus arenicola</i>	Europees beschermd	3, 4	U	N.v.t.
	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
Amfibieën	Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>	Europees beschermd	3, 4	U	N.v.t.
	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
	Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	Vrijgesteld	3, 4	V	
Weekdier	Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>	Europees beschermd	3, 4	U	N.v.t.

Legenda:

- Vogelrichtlijn: is van toepassing op alle inheemse vogels.
- Europees beschermd: deze soorten zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I.
- Vrijgesteld: deze soorten zijn opgenomen in bijlage A van de Wet natuurbescherming en vrijgesteld door provincie Zuid-Holland.
- Vogels, categorie 1: nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als rustplaats (voorbeeld: steenuil);
- Vogels, categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich, als de broedplaats verloren is gegaan, elders te vestigen;

* Bron: 1 = verspreidingsatlas; 2 = www.telme.nl; 3 = inschatting op basis van biotoop (m.b.v. Google Maps); 4 = NDDF

= Gebiedsfunctie: V: voortplantingsplaats, rustplaats of nest; F: foeragegebied; VL: vliegroute. De gebiedsfunctie is alleen weergegeven voor streng beschermde soorten

Als aanvulling op de tabel is per soortgroep uitgewerkt welke (zwaar)beschermde soorten op basis van de bureaustudie binnen het projectgebied worden verwacht, dan wel kunnen worden uitgesloten. Voor alle verwachte soorten zijn de gebiedsfuncties en de beschermde elementen volgens de Wet natuurbescherming beschreven.

3.1.1 VAATPLANTEN

Op basis van het bureauonderzoek komt de volgende beschermde plant in de omgeving van het projectgebied voor: grote leeuwenklauw (Nationaal beschermd).

Box 1: Artikel 3.10: Nationaal beschermde dier- en plantensoorten.

Artikel 3.10 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Grote leeuwenklauw is een soort van kalkrijke akkers, die voorkomt op matig voedselrijke tot voedselrijke, kalkhoudende grond. De bodem in het projectgebied is kalkarm en voedselrijk, wat te zien is aan de aanwezigheid van soorten als fluitenkruid en grote brandnetel. Op basis van het aanwezige habitat in het projectgebied kan grote leeuwenklauw redelijkerwijs worden uitgesloten in het projectgebied.

In het projectgebied zijn ten tijde van het locatiebezoek geen strikt beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van deze en bovenstaande gegevens wordt het voorkomen van strikt beschermde plantensoorten uitgesloten. Derhalve zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

3.1.2 VOGELS

Jaarrond beschermde nesten - categorie 2 tot en met 4

Tijdens het locatiebezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van vogels uit categorie 2 tot en met 4 in het projectgebied. Echter kan de aanwezigheid hiervan middels de quickscan niet worden uitgesloten. De bomen in het projectgebied waren gedurende het veldbezoek goed te overzien. Tijdens het veldbezoek zijn geen (grote) horsten aangetroffen.

Nesten uit categorie 2 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Box 2), dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden.

Box 2: Artikel 3.1: Verbodsbepalingen Vogelrichtlijn.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Steenuil (Vogelrichtlijn en categorie 2)

In het projectgebied zijn geen schuurtjes aanwezig. Aan de zuidzijde van het projectgebied is een rij met knotwilgen aanwezig. Echter zijn deze laag, smal en zijn hier grote gaten en holten aanwezig, waarbij wind, tocht en regen vrij spel hebben. Derhalve zijn deze knotwilgen ongeschikt als schuil- en nestplaats en kunnen beschermde elementen van steenuil worden uitgesloten.

Huismus (Vogelrichtlijn en categorie 2)

Het gebouw van het gemaal is geschikt voor de huismus. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen geconstateerd in het projectgebied. Wel zijn bij twee woningen direct ten oosten van de Molenweg, op respectievelijk 70 meter en 160 meter van het projectgebied, huismussen waargenomen in de tuinen en op de daken (Afbeelding 5).



Afbeelding 5: Locaties (rode stippen) in directe omgeving van projectgebied, waar huismussen zijn waargenomen (links) en huismus in omgeving van projectgebied (rechts).

Het dak van het gemaal is geschikt als nestplaats voor huismus door de aanwezigheid van verschillende losliggende dakpannen. Bovendien kunnen de huismussen foerageren in de directe omgeving van het gebouw, waar bomen en struiken aanwezig zijn die voedsel en dekking bieden. De aanwezige bomen en struiken betreffen: klimop, populier en treurwilg. Derhalve kan de aanwezigheid van nestplaatsen en essentieel leefgebied (klimophaag) van de huismus in het projectgebied niet worden uitgesloten.

Gierzwaluwen (Vogelrichtlijn en categorie 2)

Het gebouw is geschikt voor de gierzwaluw. Op het dak van het gebouw zijn scheefliggende dakpannen aanwezig, waardoor onder de dakpannen gebroed kan worden door de gierzwaluw. Ook is een opening aanwezig tussen de regenpijp en gevel, die toegang geeft tot de achterliggende ruimte. De kieren tussen de daklijst en gevel zijn te klein om een gierzwaluw toegang te verlenen tot een ruimte daarachter. Door de aanwezigheid van losliggende dakpannen en de ruimte tussen de regenpijp en de gevel kunnen nestplaatsen van de gierzwaluw in het projectgebied niet worden uitgesloten.

Huismus en gierzwaluw

Indien jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw aanwezig zijn zullen deze mogelijk door de werkzaamheden aan het gemaal worden vernield wat een overtreding van artikel 3.1 betreft. Mogelijk wordt het gemaal volledig gerenoveerd, waaronder ook het dak. Indien het volledige gemaal wordt gerenoveerd bestaat de kans dat nesten van huismus en gierzwaluw in het broedseizoen opzettelijk worden verstoord en dieren worden gedood. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.1 dient in dit geval in eerste aanleg te worden bepaald of nesten van huismussen en gierzwaluw aanwezig zijn. Indien nesten van huismussen en gierzwaluw aanwezig zijn en deze wordt beschadigd of vernield, dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Indien blijkt dat de klimophaag onderdeel uit maakt van de essentiële leefomgeving van huismussen dan dient voor aantasting van de haag ook een ontheffing te worden aangevraagd.

Indien alleen een nieuwe fundatie wordt gerealiseerd en de pompinstallatie wordt vervangen dan worden geen mogelijk jaarrond beschermde nesten vernield mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen (maart tot en met augustus) en niet bij vorst worden uitgevoerd. Geadviseerd wordt om in dit geval de maatregelen op te nemen in een ecologisch werkprotocol.

Sperwer (Vogelrichtlijn en categorie 2)

De aanwezige treurwilg en knotwilgen zijn te laag en te smal voor een nestplaats van de sperwer. De aanwezige Italiaanse populier in het projectgebied is hoog en gelegen in een rustige omgeving. Echter ontbreken nesten van de zwarte kraai en ekster in deze boom, die door de sperwer kunnen worden gebruikt als nest- en rustplaats. Ook binnen de verstoringafstand van 75 meter zijn geen potentiële nesten van deze soort aangetroffen. Derhalve kunnen jaarrond beschermde nesten van de sperwer in het projectgebied en binnen de 75 meter (verstoringafstand) van het projectgebied worden uitgesloten.

Jaarrond beschermde nesten categorie 5 – voldoende alternatief

Voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 biedt het projectgebied geschikt biotoop. Het gebouw van het gemaal bevat openingen en kieren, waarin soorten als boomkruiper, spreeuw, koolmees en pimpelmees kunnen broeden.

Ten tijde van het veldbezoek zijn geen nesten van eksters of zwarte kraaien waargenomen binnen projectgebied. Echter, de aanwezige Italiaanse populier is van afdoende formaat, waardoor beide soorten zich in de toekomst zouden kunnen vestigen. Nesten van zwarte kraai en ekster kunnen derhalve in een volgend broedseizoen niet worden uitgesloten binnen het projectgebied.

Vogelnesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Box 2), dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is. Alternatieven zijn aanwezig in het ten zuidoosten gelegen Broekpolder (op circa 2,5 km afstand). In dit recreatiegebied zijn veel grote bomen aanwezig, die nestgelegenheid bieden aan de boomkruiper, spreeuw, koolmees, pimpelmees, zwarte kraai en ekster.

Niet jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

In de bomen, struiken, het gebouw en de inlaat van het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als houtduif, heggemus, wilde eend, waterhoen en meerkoet verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Box 2).

Door de werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen kunnen nesten in de bomen, struiken, het gemaalgebouw en de watergangen worden vernield en kunnen eieren en individuen worden beschadigd of gedood. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. Tijdens het voorjaar en de zomer is de kans op aanwezigheid van vogelnesten het grootst. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en de vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen.

3.1.3 VLEERMUIZEN

Op basis van het bureauonderzoek worden de volgende vleermuizen verwacht binnen het projectgebied: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (alle Habitatrichtlijn).

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen, hun migratieroutes, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen, zijn beschermd middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming (Box 3). De bebouwing en bomen in het projectgebied kunnen op diverse manieren een functie hebben voor vleermuizen.

Box 3: Artikel 3.5: Habitatrichtlijn.

Artikel 3.5 Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen in bebouwing

Het gemaalgebouw kan op verschillende manieren dienen als voortplantings- en rustplaats voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. In Tabel 3 is aangegeven welke soorten en welke type verblijfplaatsen worden verwacht binnen projectgebied. Er zijn tijdens het locatiebezoek op meerdere plekken geschikte invliegopeningen waargenomen (Afbeelding 6):

- Via ruimtes tussen de daklijst en de gevel;
- Via ruimtes tussen losliggende dakpannen;
- Via de ruimte tussen de regenpijp en de gevel.

Er kan niet worden uitgesloten dat vleermuizen via de ruimtes tussen de regenpijp en gevel ook toegang tot het dak hebben.



Afbeelding 6: Ruimte tussen losliggende dakpannen (links), ruimte tussen daklijst en gevel (midden) en ruimte tussen regenpijp en gevel (rechts).

Van ruige dwergvleermuizen zijn slechts twee kraamverblijfplaatsen bekend in Nederland, hoewel er ruimschoots en in de juiste periode onderzoek gedaan is naar kraamverblijfplaatsen. Ook zijn de kraamverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuizen alleen in bomen aanwezig. Derhalve kunnen deze locaties beschouwd worden als uitzonderlijk en kan een kraamverblijfplaats binnen het projectgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

De aanwezigheid van een massa-winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen wordt uitgesloten omdat het hier een klein en laag gebouw betreft en de condities onder het dak, achter de daklijst en in de gevel niet geschikt zijn als massa winterverblijfplaats. De bufferwerking van het gebouw is niet groot waardoor bij strenge vorst verblijfplaatsen niet vorstvrij zijn en de relatieve luchtvochtigheid waarschijnlijk niet stabiel en hoog is. De aanwezigheid van enkele individuen die overwinteren tijdens een milde winter kan niet worden uitgesloten.

De renovatie van een gemaalgebouw met daarin vleermuizen kan leiden tot het doden en verstoren van vleermuizen en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen, wat een overtreding van artikel 3.5 (Box 3) betreft. Mogelijk wordt het gemaal volledig gerenoveerd, waaronder ook het pannendak. Indien het volledige gemaal wordt gerenoveerd bestaat de kans dat voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen opzettelijk worden vernield en verstoord en dieren worden gedood. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in dit geval in eerste aanleg te worden bepaald of voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het te renoveren gebouw. Indien voortplantings- en/of rustplaatsen aanwezig zijn en deze door de renovatie worden vernield, dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Indien alleen een nieuwe fundatie wordt gerealiseerd en de pompinstallatie wordt vervangen dan worden mogelijk geen mogelijke voortplantings- en rustplaatsen verstoord kan worden volstaan met het werken onder een ecologisch werkprotocol. Of dit mogelijk is, is afhankelijk van de exacte werkzaamheden en zal in overleg met de opdrachtgever moeten worden bepaald.

Tijdens de werkzaamheden dient voorkomen te worden dat andere bebouwing (zoals de molen) op het terrein worden verlicht omdat ook hier mogelijk vleermuizen verblijven.

Voortplantings- of rustplaatsen in bomen

In de aanwezige Italiaanse populier en treurwilg zijn geen holten aanwezig. De knotwilgen zijn laag (c.a. 1 tot 1,5 meter hoog) en bevatten grote holten en gaten. Wind, tocht en regen hebben hier vrij spel op de holten, waardoor geen geschikt microklimaat voor vleermuizen ontstaat. Derhalve kunnen verblijfplaatsen in bomen, en daarmee verblijfplaatsen van de typisch boombewonende rosse vleermuis, in het projectgebied worden uitgesloten.

Vliegroue en foerageergebied

Het projectgebied functioneert mogelijk als vliegroue en/of foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. De watergang van de inlaat vormt een geschikte vliegroue en de bomen aan de noordzijde van het gemaal vormen een geschikt foerageergebied. In de omgeving zijn echter voldoende en betere alternatieve vliegroues en foerageergebieden aanwezig (zoals bijvoorbeeld de Broekpolder en de Zuidgaag). De alternatieve vliegroue de Zuidgaag is een brede boezem, die van het projectgebied naar de bebouwde kom van Schipluiden en Maasland leidt. De Broekpolder is een recreatiegebied met veel grote bomen en plassen, die kunnen dienen als foerageergebied. Derhalve vormen de inlaat en bomen in het projectgebied geen essentiële vliegroue of foerageergebied van vleermuizen. Indien verblijfplaatsen van vleermuizen in het gemaal aanwezig zijn, dan kunnen de bomen en de inlaat wel een essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving zijn van deze verblijfplaatsen.

Voor de mogelijk aanwezige vleermuizen geldt in alle gevallen de zorgplicht zoals opgenomen in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 4). Dit houdt in dat foeragerende en langsvliegende vleermuizen niet onnodig mogen worden verstoord door verlichting.

Box 4: Artikel 1.11, Zorgplicht.

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Te verwachten beschermd element per vleermuissoort

In Tabel 3 wordt per vleermuissoort weergegeven welk beschermd element verwacht wordt.

Tabel 3: Verwachte beschermde elementen per vleermuissoort

Soort	Type verblijfplaats				Vliegroue (niet essentieel)*	Foorageergebied (niet essentieel)
	Zomer-	Kraam	Paar	Massa-winter		
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Ja
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja

* Wanneer blijkt dat een verblijfplaats in het gemaal aanwezig is kan de inlaat wel een essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving zijn, om vanaf het gemaal de vliegroues te bereiken.

3.1.4 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het volgende beschermde grondgebonden zoogdier voorkomt in de omgeving van het projectgebied: Noordse woelmuis (Europees beschermd).

Van de Noordse woelmuis zijn diverse waarnemingen bekend in de omgeving van het projectgebied. De waarnemingen van Noordse woelmuizen komen van de Vlietlanden, een natuurgebied op circa 2 kilometer van het projectgebied (NDFF). Geschikt habitat voor de Noordse woelmuis ontbreekt in het projectgebied. Er zijn in het projectgebied geen geschikte (geïsoleerde) hooilanden aanwezig, waardoor er concurrentie is met andere woelmuissoorten. Ook ontbreekt onderwater-lopemde vegetatie in het projectgebied.

Daarnaast vermijdt de Noordse woelmuis houtachtige gewassen, die juist veel om het gebouw aanwezig zijn. In de directe omgeving ten oosten van het projectgebied is wel een geïsoleerd hooiland aanwezig. De werkzaamheden zijn niet verstorend voor de eventueel in het hooiland voorkomende Noordse woelmuizen. Derhalve kan de Noordse woelmuis in het projectgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde zoogdieren zoals bosmuis, dwergmuis, egel, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis en veldmuis verwacht. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 4). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3.1.5 AMFIBIEËN

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het volgende beschermde amfibie voorkomt in de omgeving van het projectgebied: rugstreeppad (Europees beschermd).

De rugstreeppad wordt op basis van de bureaustudie verwacht in het projectgebied. Binnen het projectgebied zijn geen waarnemingen van de rugstreeppad bekend (bron NDFF). In de omgeving, op 3,8 kilometer ten zuidoosten van het projectgebied, zijn diverse waarnemingen van de rugstreeppad bekend. Dit zijn de dichtstbijzijnde waarnemingen van de rugstreeppad. Migratie naar het projectgebied is niet mogelijk door de brede Boonervliet en Noordvliet ten zuidoosten van het projectgebied, wat een barrière vormt voor de rugstreeppad. Daarnaast vormt ook de drukke Molenweg een barrière voor de rugstreeppad. Geschikt habitat voor deze soort ontbreekt ook in het projectgebied. Op basis van de aanwezige barrières, het ontbreken van geschikt habitat kan de rugstreeppad redelijkerwijs in het projectgebied worden uitgesloten. Ook kolonisatie wanneer tijdens de werkzaamheden geschikt habitat ontstaat (bijvoorbeeld door graafwerkzaamheden) wordt uitgesloten door de aanwezigheid van de barrières.

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten zoals bruine kikker, kleine watersalamander, bastaardkikker, meerkikker en gewone pad verwacht. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 4). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3.1.6 WEEKDIEREN

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het volgende beschermde weekdier voorkomt in de omgeving van het projectgebied: platte schijfhoren (Europees beschermd).

Ten oosten van het projectgebied, op 2,3 kilometer afstand, zijn waarnemingen van de platte schijfhoren bekend. Het gehele projectgebied is beoordeeld op geschikt habitat. In het projectgebied ontbreekt geschikt habitat voor de platte schijfhoren. Deze soort prefereert namelijk een veensloot met een goede waterkwaliteit en een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De watergang van de inlaat in het projectgebied betreft een hoofdwatgang met snelstromend water en weinig (onder)watervegetatie. Derhalve kan de platte schijfhoren in het projectgebied worden uitgesloten.

3.1.7 OVERIGE SOORTEN

Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde (met uitzondering van de zorgplicht, zie Box 4) vissen, reptielen, libellen, dagvlinders, spinachtigen en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden op basis van verspreiding en biotoop niet verwacht in het projectgebied.

3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Aan de hand van gegevens van provincie Zuid-Holland en van het Ministerie van Economische Zaken is bepaald of beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en belangrijk weidevogelgebied) aanwezig zijn in of nabij het projectgebied. Indien door de ingreep mogelijk een toename van stikstofuitstoot plaats vindt, zal worden bepaald of het nabijgelegen natuurgebied gevoelig is voor een toename van stikstof (effectenindicator, Alterra, 2006 - 2014). Voorts kan worden bepaald of het nodig is om een voortoets en/of stikstofdepositieberekening uit te voeren om te bepalen of sprake is van een mogelijk significant negatief effect op het beschermde natuurgebied.

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State vastgesteld dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitatype en soorten in Natura 2000-gebieden. De maximaal toegestane neerslag van stikstof in gevoelig Natura 2000-gebied is op het moment van schrijven 0,00 mol N/ha/j.

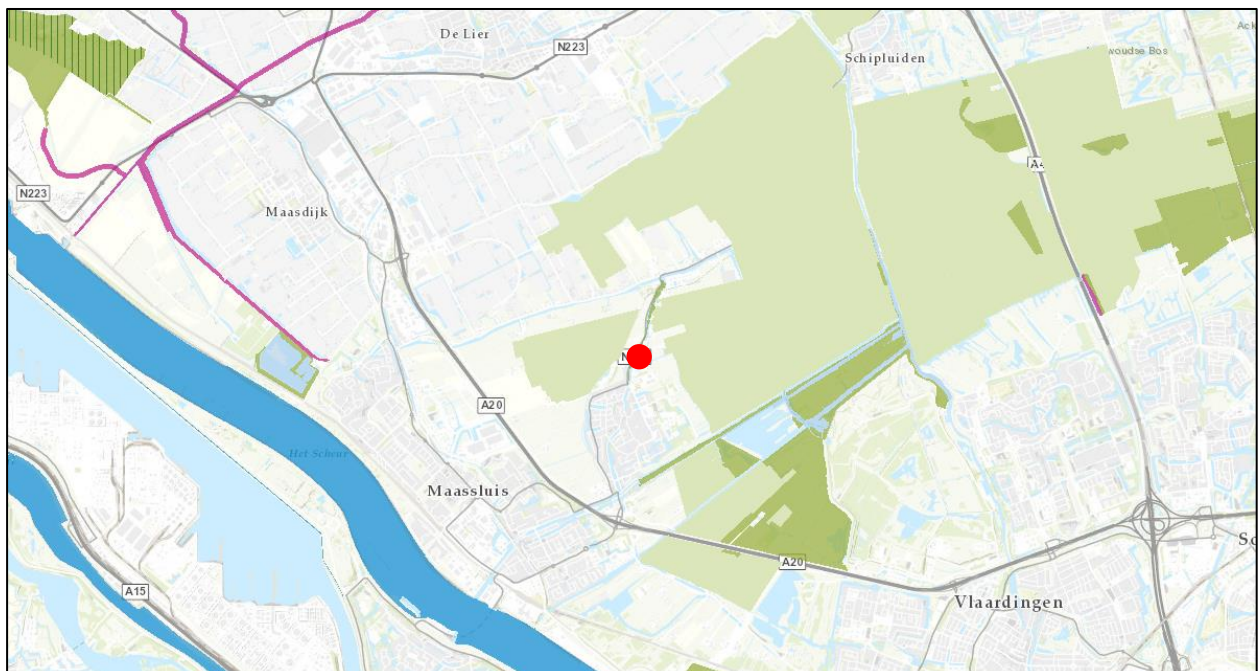
Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een natuurgebied dat beschermd wordt door de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebied is Solleveld & Kapittelduinen. Dit natuurgebied ligt op circa 7 kilometer ten noordwesten van het projectgebied. Dit gebied is gevoelig voor stikstofdepositie.

Gezien de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot het beschermde natuurgebied wordt een negatief extern effect op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Het onderdeel gebiedenbescherming, artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming is dan ook niet van toepassing op het onderhavige project.

Het projectgebied maakt geen deel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde gebied dat deel uitmaakt van NNN is gelegen op circa 10 meter ten oosten van het projectgebied. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot NNN wordt een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Externe werking op NNN-gebieden wordt niet getoetst. Vervolgstappen met betrekking tot NNN zijn derhalve niet van toepassing.

Het projectgebied maakt geen deel uit van een belangrijk weidevogelgebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat deel uitmaakt van een belangrijk weidevogelgebied is gelegen op circa 144 meter ten westen van het projectgebied. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot het belangrijk weidevogelgebied wordt een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het belangrijk weidevogelgebied uitgesloten. Externe werking op belangrijk weidevogelgebied wordt niet getoetst. Vervolgstappen met betrekking tot een belangrijk weidevogelgebied zijn derhalve niet van toepassing.

Afbeelding 7 geeft het projectgebied weer in relatie tot beschermde natuurgebieden en NNN-gebieden.



Afbeelding 7: Projectgebied (aangegeven met een rode stip) in relatie tot Natura 2000-gebieden (gearceerd), NNN-gebieden (donkergroen of paars gekleurd) en belangrijk weidevogelgebied (lichtgroen gekleurd).

3.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

Om te bepalen of de houtopstanden in het projectgebied beschermd zijn, is bepaald of de houtopstand:

- buiten de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' staat;
- groter is dan 10 are of een rijbeplanting betreft die uit meer dan 20 bomen bestaat.

De houtopstanden in het projectgebied maken geen deel uit van beschermde houtopstanden. De houtopstand in het projectgebied is kleiner dan 10 are. Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Wel dient een omgevingsvergunning voor het kappen van de Italiaanse populier en treurwilg te worden aangevraagd bij gemeente Midden-Delfland.

Box 5: Artikel 4.2: Bescherming houtopstanden.

Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
 - a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt;
 - b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
 - c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.

Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

3.4 BOOMINVENTARISATIE

Tijdens het veldbezoek heeft een deskundige ecooloog van VanderHelm Milieubeheer B.V. de bomen in het projectgebied benoemd. Met behulp van een boommeethaak is de diameter (diameter borsthoogte op 1,3 meter boven maaiveld) bepaald.

In tabel 4 zijn de resultaten van de boominventarisatie weergegeven. In bijlage 3 is de kaart van de boominventarisatie opgenomen. Een omgevingsvergunning voor het kappen van de houtopstanden in de gemeente Midden-Delfland is nodig wanneer de houtopstand buiten de bebouwde kom ligt en de diameter van de stam dikker dan 15 centimeter is (gemeten op 1,3 meter hoogte).

Tabel 4: Boominventarisatie gemaal Dijkpolder te Maasland.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Diameter stam (cm)	Omtrek stam (cm)	Omgevingsvergunning
Italiaanse populier	<i>Populus nigra var. italica</i>	67	210	Ja
Treurwilg	<i>Salix babylonica</i>	45	140	Ja

4 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

In onderhavig hoofdstuk zijn de conclusies van de ecologische quickscan en boominventarisatie opgenomen die is uitgevoerd ten behoeve van het project 'Gemaal Dijkpolder te Maasland'.

Uit de ecologische quickscan blijkt dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden. Tevens zijn te nemen vervolgstappen en/of (mitigerende) maatregelen opgenomen.

4.1 VERVOLGSTAP 1 : UITVOEREN VAN VERVOLGONDERZOEK

4.1.1 BESCHERMDE SOORTEN

Uit de ecologische quickscan blijkt dat de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten in het projectgebied niet kan worden uitgesloten. Omdat nog niet exact bekend is welke werkzaamheden worden uitgevoerd (renovatie van het gehele pand of het alleen het vervangen van de pomp waarvoor het platte dak open wordt gemaakt) en op welke wijze, zal in eerste aanleg moeten worden afgestemd of het noodzakelijk is om een soortgericht onderzoek uit te voeren naar huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. De perioden waarin dit soortgerichte onderzoek dient te worden uitgevoerd staat beschreven in de Kennisdocumenten (BIJ12, 2017) en/of het vigerend vleermuisprotocol (NGB).

In Tabel 5 is weergegeven voor welke zwaarder beschermde soorten vervolgonderzoek mogelijk noodzakelijk is, op welke locatie deze soorten zich mogelijk bevinden en in welke periode van het jaar dit onderzoek dient te worden uitgevoerd.

Tabel 5: Beschermde soort(groep)en die binnen het projectgebied niet kunnen worden uitgesloten en waarnaar mogelijk vervolgonderzoek gedaan moet worden.

Soort (groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A): locatie	Uitvoeringsperiode soortgericht onderzoek											
		jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Vleermuizen	V: in het gebouw van het gemaal												
Huismus	V: onder de dakpannen van het gebouw												
Gierzwaluw	V: onder de dakpannen en tussen de opening van de regenpijp en de gevel van het gebouw												

Legenda:

Groen gearceerd: periode waarin onderzoek naar deze soort(groep) kan worden uitgevoerd.

4.1.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

In Tabel 6 is met betrekking tot gebiedsbescherming weergegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Tabel 6: Beschermde gebiedstypes binnen het projectgebied en de bijbehorende vervolgstappen en/of maatregelen.

Beschermde gebieden	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Natura 2000-gebied	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.
Natuurnetwerk Nederland	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.
Beschermde weidevogelgebied	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.

4.1.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

Uit de ecologische quickscan blijkt dat de bomen in het projectgebied geen deel uitmaken van beschermde houtopstanden. Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Wel dient voor het kappen van de bomen een omgevingsvergunning te worden aangevraagd bij gemeente Midden-Delfland.

4.2 VERVOLGSTAP 2: AANVRAGEN ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING EN MITIGERENDE MAATREGELEN

Indien uit het vervolgonderzoek vermeld onder vervolgstap 1 (paragraaf 4.1) blijkt dat zwaarder beschermde soorten worden aangetroffen binnen het projectgebied of de invloedssfeer van de werkzaamheden, dan zal voor die betreffende soorten een ontheffing op de Wet natuurbescherming moeten worden aangevraagd. Er dient dan wel een wettelijk belang te zijn voor het herstellen van het gemaal en het aanleggen van de vispassage en er mag geen alternatief bestaan voor werkzaamheden waarmee het doel van project ook bereikt kan worden. Deze ontheffing dient te worden aangevraagd bij Omgevingsdienst Haaglanden. Op het moment van schrijven hanteert de Omgevingsdienst Haaglanden een nieuwe procedure, waarbij ontheffingsaanvragen in eerste instantie als 'concept aanvraag' worden ingediend. Na controle op volledigheid wordt de aanvraag als 'definitieve aanvraag' beschouwd. Hierdoor hanteert de Omgevingsdienst Haaglanden momenteel een geschatte proceduredtijd van 20-25 weken.

Voor het verkrijgen van een ontheffing is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen. Indien vleermuizen aanwezig zijn dienen, tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden, vleermuiskasten in de omgeving te worden opgehangen.

4.3 VERVOLGSTAP 3: VOORKOMEN OVERTREDING OP DE WET NATUURBESCHERMING TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN

Ook wat betreft soort(groep)en en/of elementen die niet zwaarder beschermd zijn, algemene broedvogels of soorten die mogelijk als gevolg van de werkzaamheden zullen worden aangetrokken, dient overtreding van de Wet natuurbescherming te worden voorkomen. Tabel 7 geeft weer welke maatregelen tijdens de werkzaamheden genomen moeten worden teneinde overtreding op de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Tabel 7: Te nemen maatregelen teneinde overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, per soort(groep)..

Soort(groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A): locatie	Mitigerende maatregelen
Algemene broedvogels	A + V: in (de omgeving van) het projectgebied	Geadviseerd wordt de werkzaamheden in eerste instantie uit te voeren buiten het broedseizoen. Enkel indien tijdens een controle, uitgevoerd door een deskundig ecooloog, blijkt dat in het projectgebied en de directe omgeving geen broedende vogels of nesten aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met augustus. De daadwerkelijke periode is afhankelijk van weersinvloeden en vogelsoorten die in het projectgebied worden verwacht. De duur van het broedseizoen dient te worden bepaald door een deskundig ecooloog. Indien algemene broedvogels in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën	V: in (de omgeving van) het projectgebied	Gedurende de werkzaamheden dient voldoende zorg in acht te worden genomen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren moeten voldoende tijd krijgen om te kunnen vluchten. Lichtverstoring van vleermuizen in de nacht dient te worden voorkomen. Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft dient direct een deskundig ecooloog te worden geraadpleegd om af te stemmen of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming. Bij twijfel over de aanwezigheid van een strikt beschermde soort wordt geadviseerd altijd de hulp van een deskundige in te schakelen.

4.4 AANBEVELING

Geadviseerd wordt om bij de te graven vispassage ecologie goed mee te nemen in de inrichting. Geschikt habitat voor de platte schijffhoren realiseren bij de inrichting van de vispassage is hiervan een voorbeeld.

REFERENTIELIJST

- Bij12 (2017) Kennisdocument Huismus
- Bij12 (2017) Kennisdocument Gierzwaluw
- Bij12 (2017) Kennisdocument Gewone dwergvleermuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Noordse woelmuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Rugstreeppad
- Bij12 (2017) Kennisdocument Ruige dwergvleermuis
- Broekmeyer, M.E.A. (redactie), (2006). *Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren**. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1375. *Ook de aanvullingen uit 2008, 2009 en 2014 zijn geraadpleegd.
- De Vlinderstichting. *Libellennet; alles over libellen*. <http://www.libellennet.nl/>
- De Vlinderstichting. *Vlindernet; alles over vlinders*. <http://www.vlindernet.nl/>
- Diepenbeek, A. van (1999). *Veldgids Diersporen. Sporen van gewervelde landdieren*. Uitgeverij KNNV.
- Koning, J. de; Broek, JW van den; Meyere, D. de & Bruens, H. (2009). *Dendrologie van de lage landen*. Uitgeverij KNNV.
- Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI). *Weeroverzichten*
- Korsten, E., E.A. Jansen, M. Boonman, M.J. Schillemans en H.J.G.A. Limpens (2016) *Swarm and Switch: On the trail of the hibernating common pipistrelle*. Bat News. No. 110. p. 8-10. Bat Conservation Trust. London
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, *Zoogdieren van West-Europa*. 2^e druk 2003 VZZ. Uitgeverij KNNV.
- Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen en R.P.W.H. Felix (1993). *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld*. 4^e geheel herziene druk. RAVON.
- Meijden, R. van der (2004). *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Uitgeverij Wolters-Noordhoff.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (2011) *Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis - Pipistrellus pipistrellus*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1979). *Vogelrichtlijn. 79/409/EEG*.
- Nederlandse vereniging voor libellenstudie (2002). *Atlas van de Nederlandse libellen – Nederlandse fauna 4*. KNNV, EIS.
- Nationale Databank Flora en Fauna (2016), *NDFF Uitvoerportaal*.
- Nie, H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*.
- Provincie Zuid-Holland (2016). *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 november 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*
- Provincie Zuid-Holland (2016), *Interactieve atlassen en kaarten*. <https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. *AERIUS Calculator*
- Rijksoverheid (2012). Versie 0.4. *Memorie van toelichting bij het voorstel van wet met regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*
- Rijksoverheid (2016). *Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden. Stb-2016-34 ISSN 0920 – 2064 's-Gravenhage 2016. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de Natuur (Wet natuurbescherming)*.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. <https://www.sovon.nl/>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 - 2000 - Nederlandse fauna 5*. KNNV & EIS.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland (2005). *Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels*. Tirion Uitgevers
- Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). <http://www.ravon.nl/>
- Stichting VeldOnderzoek Flora en Fauna (VOFF). *Waarnemingen van flora en fauna*. <https://www.telmeel.nl/?c=portal&m=telmeel>
- Zoogdierversameniging. *Zoogdieratlas*. <http://www.zoogdierversameniging.nl/zoogdieratlas>

BIJLAGE 1 KWALITEITSBORGING EN VERANTWOORDING

DESKUNDIGHEID

De uitvoerend ecologen voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie van Economische Zaken genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige. Deze voorwaarden zijn vermeld in Box 6.

Box 6: Voorwaarden voor deskundigheid, Ministerie van Economische Zaken.

Het Ministerie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

VOLLEDIGHEID ONDERZOEK

De ecologische quickscan betreft een onderzoek naar onder andere de (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in en nabij het projectgebied. Het onderzoek is gebaseerd op een bureaustudie en een éénmalig veldbezoek. Voor een volledige inventarisatie van alle aanwezige flora en fauna ter plaatse van het projectgebied dient een soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd wat veelal gebonden is aan bepaalde perioden in het jaar.

Uit een soortgericht onderzoek kan naar voren komen dat beschermde soorten aanwezig zijn en dat daarop een negatief effect ontstaat. Mitigerende en/of compenserende maatregelen zijn dan nodig en mogelijk dient een ontheffing te worden aangevraagd om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Deze vervolgstappen zijn geen onderdeel van de ecologische quickscan.

KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op de door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

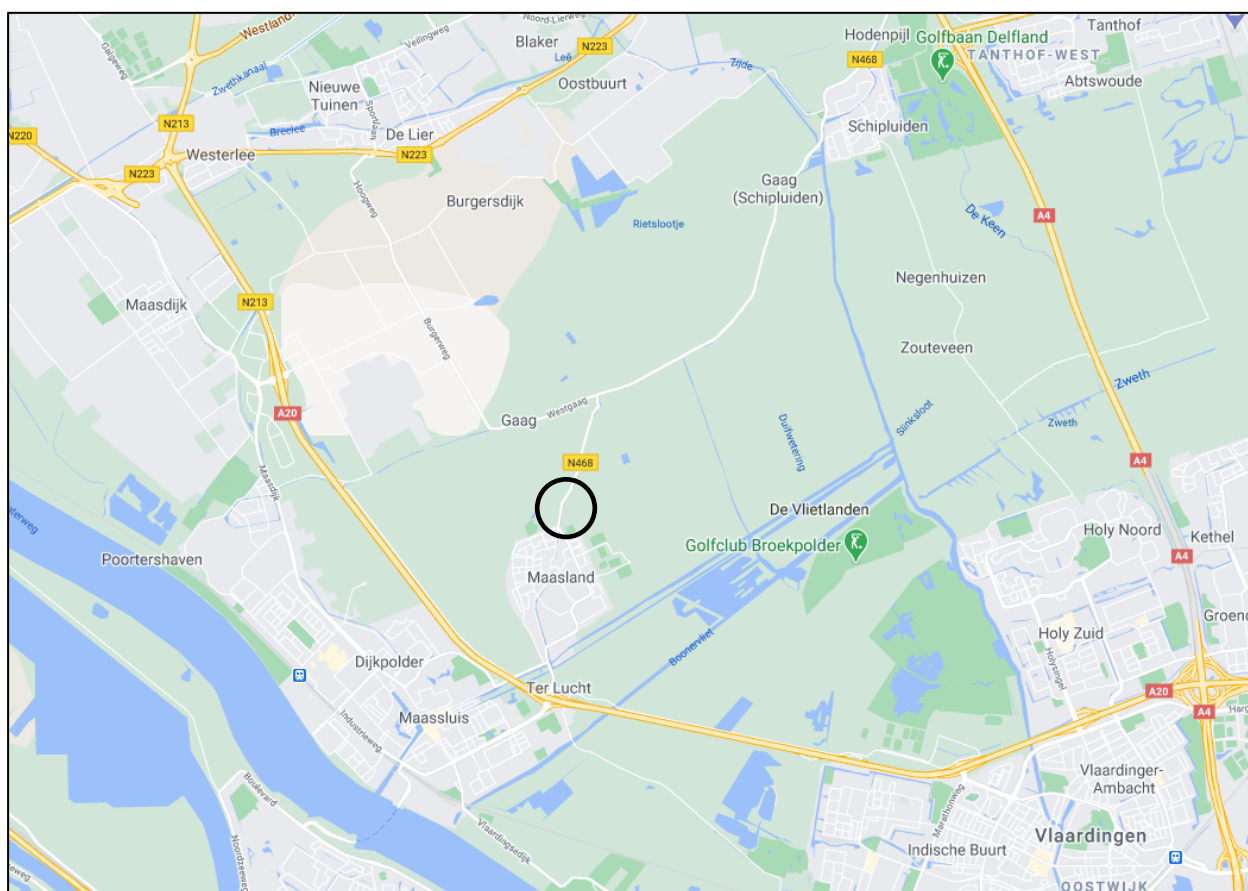
VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V.

VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

BIJLAGE 2 REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

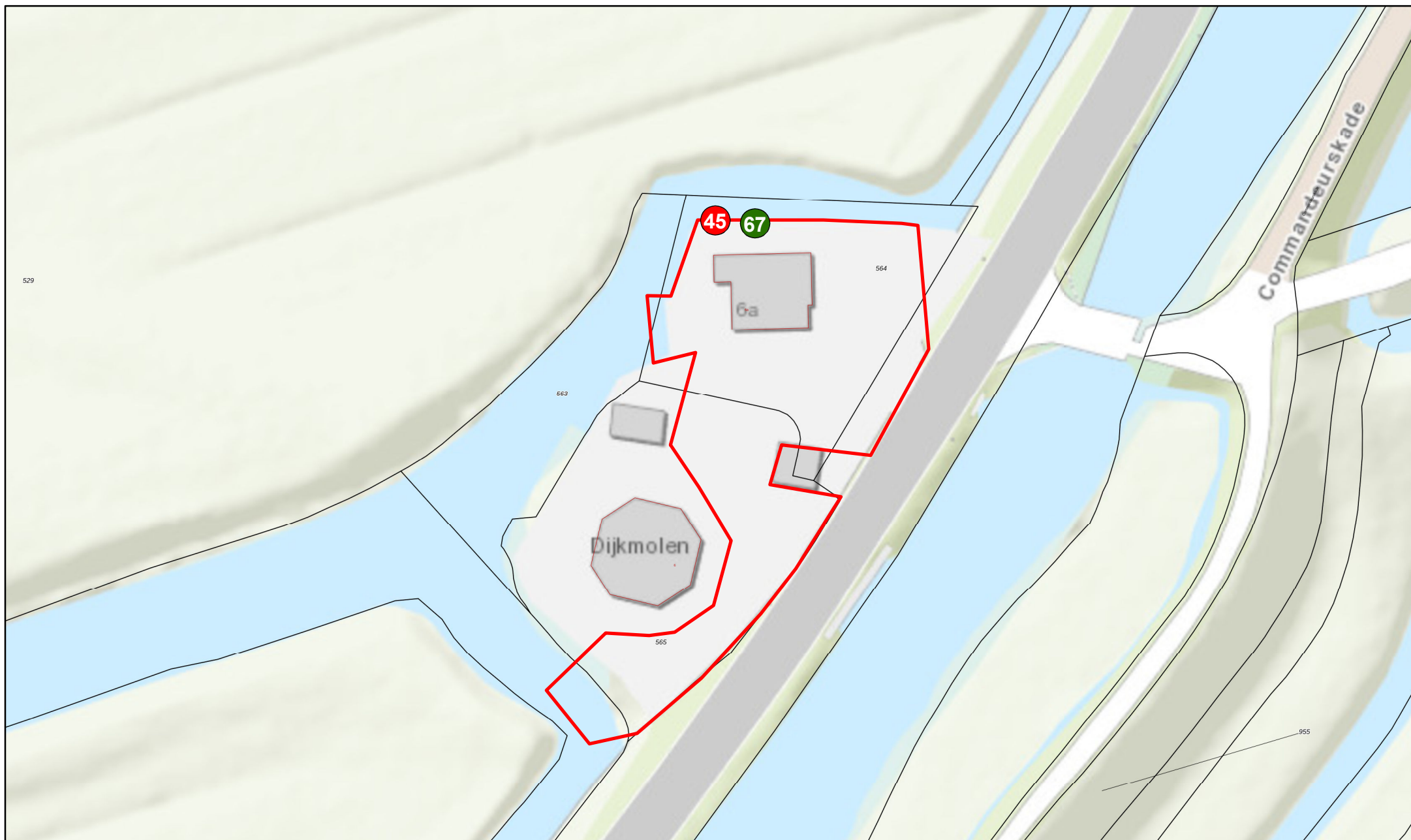


○ = Projectgebied

Bron: Google maps

BIJLAGE 3 KAART BOOMINVENTARISATIE





Legenda

Soort (diameter)

● Italiaanse populier

● Treurwilg

□ Projectbegrenzing

Schaal

1:500



Aan de weergegeven maten en afstanden kunnen geen rechten en/of plichten worden ontleend.



VANDERHELM MILIEUBEHEER B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs

Tel: 010-249 24 60 E-mail: hmb@vdhelm.nl

Fax: 010-249 24 70 www.vdhelm.nl

Projectcode: MADY20201510 Formaat: A4

Ecologische quickscan Gemaal Dijkpolder te Maasland

